

§ 2. Wyroby tytoniowe skreślone z cennika w myśl § 1 punkt 1) i 2) niniejszego rozporządzenia będą sprzedawane do wyczerpania ich zapasów po cenach ustalonych w cenniku, załączonym do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 grudnia 1932 r. o ustaleniu taryfy na wyroby tytoniowe (Dz. U. R. P. Nr 119, poz. 978) w dotychczasowym brzmieniu tego cennika.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

503.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 26 sierpnia 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o uboju zwierząt gospodarskich.

Na podstawie art. 3 i 7 ustawy z dnia 17 kwietnia 1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 237) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Ubój bydła rogatego może być dokonywany poza rzeźniami w przypadkach:

- a) uboju z konieczności, w rozumieniu przepisów o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa, oraz
- b) uboju na potrzeby własnego gospodarstwa domowego, w rozumieniu przepisów o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa, jeżeli odbywa się on w miejscowości, nie posiadającej czynnej rzeźni publicznej, a zwierzęta nie wykazują objawów lub zmian, nasuwających wątpliwości co do zdatności mięsa do spożycia.

(2) Ubój koni może być dokonywany poza rzeźnią jedynie w przypadkach uboju z konieczności.

§ 2. (1) Ubój bydła rogatego, owiec, kóz, świń i koni powinien odbywać się w ten sposób, aby ogłuszenie i wykrwawianie następowały w osobnym pomieszczeniu, do którego zwierzęta wprowadzane będą w ilości, która niezwłocznie i jednocześnie może być poddana ubojowi.

(2) Bydło rogate oraz konie wprowadzane do hal ubojowych powinny mieć zasłonięte oczy.

§ 3. Zwierzęta, przeznaczone na ubój, powinny być prowadzone i pędzone ostrożnie, aby uniknąć ślizgania się zwierząt i upadania.

§ 4. Przed ogłuszeniem lub w inny sposób pozbawieniem przytomności zwierzęta powinny być unieruchomione; przy unieruchamianiu zwierząt należy postępować w sposób oględny unikając zadawania zwierzętom niepotrzebnych cierpień; jeżeli unieruchomienie wymaga krępowania zwierzęcia, to krępowanie powinno odbywać się tylko w takim stopniu, jaki jest potrzebny do wykonania ogłuszenia lub pozbawienia zwierzęcia przytomności.

§ 5. (1) Natychmiast po unieruchomieniu zwierzęcia należy je ogłuszyć lub w inny sposób pozbawić przytomności i wykrwawić.

(2) Celem ogłuszenia lub w inny sposób pozbawienia zwierząt przytomności przed wykrwawieniem należy stosować:

- a) metody mechaniczne lub
- b) prąd elektryczny.

Gnykowanie oraz skręcanie kręgów szyi jest zakazane.

(3) Ogłuszanie lub w inny sposób pozbawianie zwierząt przytomności musi być tak wykonane, aby uniknąć niepotrzebnych cierpień zwierzęcia. Musi ono nastąpić szybko i być niezawodne oraz na tyle trwałe, aby umożliwić wykrwawienie w stanie utraty przytomności. Należy je wykonywać przy użyciu specjalnych przyrządów i narzędzi typów uznanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 6. Przyrządy i narzędzia używane do ogłuszania lub w inny sposób pozbawiania przytomności powinny być utrzymywane w stanie pełnej używalności. Nie wolno używać przyrządów i narzędzi działających wadliwie i nieskutecznie.

§ 7. Sposób ogłuszania lub w inny sposób pozbawiania przytomności powinien być przewidziany w regulaminie rzeźni i zatwierdzony przez władze, wykonywające nadzór nad urzędowym badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa.

§ 8. Do oprawienia zwierzęcia można przystąpić dopiero po stwierdzeniu jego śmierci.

§ 9. Miejsce, na którym odbywa się ubój zwierzęcia, powinno być natychmiast po wykrwawieniu oczyszczone ze krwi, wydzielin i wydalin zwierzęcia.

§ 10. (1) Ogłuszanie lub w inny sposób pozbawianie przytomności oraz wykrwawianie zwierząt mogą być dokonywane jedynie przez osoby płci męskiej w wieku co najmniej 18 lat.

(2) Do ogłuszania i wykrwawiania dopuszcza się tylko takie osoby, które dają gwarancję, że czynność tę wykonają sprawnie i z umiejętnością zawodową.

§ 11. (1) Przy uboju mogą być obecne tylko osoby należące do personelu rzeźni i posiadacz zwierząt; inne osoby mogą być obecne jedynie za zezwoleniem kierownika rzeźni.

(2) Osoby poniżej 16 lat nie mogą być obecne przy uboju.

§ 12. Organa urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa powinny nadzorować, aby przy uboju nie zadawano zwierzętom zbędnego bólu i cierpień.

§ 13. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie dotyczą:

- a) uboju, dokonywanego w zagrodach zapowietrzonych w myśl przepisów o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych,
- b) w zakresie §§ 4, 5, 6 i 7 uboju zwierząt dla spożycia tych grup ludności, których wyznaczenie wymaga stosowania przy uboju specjalnych zabiegów.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

504.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 26 sierpnia 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Ministrem Spraw Wewnętrznych o sposobach i warunkach uboju rytualnego zwierząt gospodarskich.

Na podstawie art. 5 ust. (1) ustawy z dnia 17 kwietnia 1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 237) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) W rozumieniu rozporządzenia niniejszego wyrażenie „ubój rytualny” oznacza ubój zwierząt dla spożycia przez te grupy ludności, których wyznaczenie wymaga stosowania przy uboju specjalnych zabiegów natury wyznaniowej.

(2) Rozporządzenie niniejsze dotyczy uboju rytualnego: bydła rogatego (również cieląt), koni, owiec, kóz i drobiu.

§ 2. (1) Ubój rytualny powinien odbywać się w rzeźniach samorządowych, wyznaczonych przez wojewodę. Wojewoda może wyrazić zgodę na ubój również w innej rzeźni, o ile rzeźnia taka znajduje się w miejscowości, gdzie nie ma rzeźni samorządowej.

(2) Ubój rytualny dla celów wywozu za granicę powinien odbywać się w rzeźniach, wyznaczonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

(3) Ubój rytualny drobiu może odbywać się również w innych miejscach.

§ 3. Rzeźnie, w których odbywa się ubój rytualny, powinny posiadać odpowiednie urządzenia

techniczne i sanitarne oraz stały nadzór weterynaryjny. Miejsca uboju drobiu powinny być tak urządzone, aby łatwo dawały się oczyszczać i odkażać.

§ 4. (1) Rytualne wykrwawienie (rytualne zarzynanie) może być dokonywane przez osoby w wieku powyżej 18 lat, posiadające zezwolenie kierownika rzeźni.

(2) O ile ustawy państwowe przewidują w zadaniach gminy wyznaniowej obowiązek troszczenia się o dostarczanie swym członkom mięsa z uboju rytualnego, wymagane są od osoby dokonywającej rytualnego wykrwawiania (zarzynania), poza zezwoleniem kierownika rzeźni:

- a) pisemna zgoda właściwej władzy wyznaniowej danej gminy wyznaniowej,
- b) stwierdzenie przez zarząd danej gminy wyznaniowej, że osoba ta znajduje się na etacie gminy w charakterze rytualnego rzeźnika lub że wspomniany zarząd nie sprzeciwia się wykonywaniu przez tę osobę rytualnego wykrwawiania (zarzynania).

§ 5. (1) Ubój rytualny w rzeźni powinien odbywać się w oddzielnym pomieszczeniu, wyłącznie do tego celu przeznaczonym.

(2) Wojewoda może zezwolić na ubój rytualny w ogólnych pomieszczeniach dla uboju, jednakże pod warunkiem, że ubój rytualny nie może odbywać się jednocześnie z ubojem zwykłym.

§ 6. Osoby, upoważnione do wykrwawiania przy uboju rytualnym, mogą czynić to bez uprzedniego ogłoszenia lub w inny sposób pozbawiania przytomności — na wyraźne żądanie posiadacza zwierzęcia.

§ 7. Przy czynnościach przygotowawczych do uboju rytualnego bez ogłoszenia lub innego sposobu pozbawiania zwierząt przytomności należy przestrzegać warunków następujących:

- a) wprowadzenie zwierzęcia na miejsce uboju powinno nastąpić dopiero wówczas, gdy rzeźnik rytualny znajduje się na miejscu uboju z przygotowanymi narzędziami;
- b) pętanie i kładzenie zwierzęcia do uboju może być wykonane tylko przez odpowiednio wyszkolone osoby; czynności te powinny być wykonywane sprawnie i szybko oraz z największym oszczędzaniem zwierzęcia; kładzenie bydła rogatego, oprócz cieląt, powinno odbywać się za pomocą przyrządów do kładzenia, typów uznanych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych;
- c) powrozy, używane do pętania, powinny być odpowiednio mocne i tak zadziergnięte lub związane, aby zerwanie ich lub oswobodzenie się z nich zwierzęcia było uniemożliwione;
- d) unieruchamianie głowy powinno być dokonywane przez osoby, posiadające odpowiednią siłę fizyczną.